LCRM – Legal Resources Centre from Moldova

10 years after the events of 7 April 2019 – still waiting for justice

Natalia ?eremet · Sunday, April 7th, 2019

Republica Moldova marcheaz? 10 ani de la evenimentele tragice din 7 aprilie 2009. În acea zi ?i urm?toarele, peste 600 de persoane au fost re?inute de poli?ie dup? incidentele violente care au avut loc în Chi?in?u. Dintre cei re?inu?i ?i maltrata?i de for?ele de ordine, patru persoane au decedat în condi?ii suspecte. Statul ?i-a luat responsabilitatea doar pentru decesul uneia dintre ele, Valeriu BOBOC, care a decedat din cauza leziunilor primite.

În scurt timp de la violen?ele din 7 aprilie 2009, Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei, Thomas HAMMARBERG ?i Comitetul European pentru Prevenirea Torturii (CPT) au efectuat vizite în Republica Moldova. Acestea au recomandat autorit??ilor Republicii Moldova luarea unor ac?iuni hot?râte, care s? asigure principiul de „zero toleran??" fa?? de relele tratamente prin sistemul de justi?ie penal? ?i s? îmbun?t??easc? investigarea relelor tratamente. S-a mai recomandat realizarea unor schimb?ri sistemice în activitatea poli?iei ?i transferul izolatoarelor de deten?ie a poli?iei în subordinea ministerului justi?iei.

La 20 octombrie 2009 Parlamentul a decis constituirea Comisiei de anchet? pentru elucidarea cauzelor ?i consecin?elor evenimentelor de dup? 5 aprilie 2009 ?i la 8 iulie 2010 a aprobat raportul Comisiei de anchet?. Ast?zi cet??enii Republicii Moldova mai au înc? întreb?ri cu privire la investigarea cauzelor ?i a consecin?elor evenimentelor de dup? 5 aprilie 2009. În acela?i timp, apreciem pozitiv c? Procuratura General? public? periodic informa?iile statistice ?i gestiunea dosarelor privind evenimentele din aprilie 2009. Aceast? informa?ie ne confirm? despre justi?ia selectiv? ?i lipsa condamn?rii ferme a relelor tratamente de institu?iile de stat, la toate nivelurile.

În procesul de înf?ptuire a justi?iei au existat numeroase obstacole, printre care resursele limitate ?i expertiza insuficient? pentru documentarea ?i investigarea torturii ?i a altor presupuse infrac?iuni. Sistemul de justi?ie penal? nu a fost adecvat pentru a face fa?? evenimentelor din aprilie 2009. Aceste obstacole au favorizat impunitatea. Multe dintre aceste constat?ri, înc? r?mân relevante ?i acum. Opinia public? înc? este în a?teptarea unei justi?ii echitabile, fermitate în pedepsirea celor vinova?i de maltratarea protestatarilor, prevenirea pe viitor a abuzurilor ?i asumarea intoleran?ei fa?? de abuzurile care sunt comise de for?ele de ordine.

Organiza?iile semnatare constat? c? dup? 10 ani de la aceste evenimente, investigarea eficient? ?i sanc?ionarea celor responsabili a e?uat. Constat?m cu regret, c? la o anumit? periodicitate, for?ele de ordine continu? s? aplice for?a dispropor?ionat, s? aplice gaze lacrimogene f?r? vreo justificare, s? se eschiveze s? poarte elemente de identificare pe uniforme, în timp ce factorii de decizie ?i

politicienii r?mân reticen?i în implementarea unor reforme profunde care s? asigure reducerea deten?iei nejustificate, s? îmbun?t??easc? condi?iile de deten?ie, s? asigure o încredere a justi?iabililor în actul de justi?ie ?i în acordarea serviciilor de reabilitare, precum ?i aplicarea unor pedepse adecvate.

Regret?m c? nici cele ?apte cauze la CtEDO care se refereau la evenimentele din aprilie 2009 (de ex. Taraburca, O.R. ?i L.R., ?.a.) nu au impulsionat investigarea eficient? ?i sanc?ionarea adecvat? a maltrat?rilor. În ceea ce prive?te deten?ia în condi?ii proaste, autorit??ile întârzie de a construi noua construc?ie al Penitenciarului nr. 13 ?i a caselor de arest, transferul izolatoarelor de deten?ie a poli?iei în subordinea ministerului justi?iei ?i asigurarea independen?ei serviciului medical din institu?iile de deten?ie. În acela?i timp, constat?m c? legea penal? (material? ?i procesual?) a fost îmbun?t??it? la multe capitole. Competen?ele unor institu?ii au fost consolidate ?i dotarea cu tehnic? (de interven?ie, de expertiz?, ?.a.) a fost îmbun?t??it? esen?ial.

Dintre persoanele acuzate de maltratare de rang înalt – fostul ministru de interne Gheorghe PAPUC ?i fostul comisar general al mun. Chi?in?u, Vladimir BOTNARI au fost achita?i de CSJ, de?i la 19 ianuarie 2015 Curtea de Apel Chi?in?u i-a condamnat pentru neglijen?a în serviciu prin îndeplinirea necorespunz?toare a obliga?iilor de serviciu, soldat? cu decesul unei persoane ?i înc?lcarea drepturilor ?i intereselor ocrotite de lege. Asocia?iile consider? ca fiind neîntemeiat? ?i iresponsabil? achitarea ex-responsabililor din cadrul MAI.

Constat?m c? multe persoane cu func?ii de r?spundere sau de decizie din poli?ie, procuratur? sau instan?ele judec?tore?ti sau alte institu?ii responsabile de evenimentele din aprilie 2009, ?i-au p?strat func?iile sau chiar au fost promovate. Unii dintre ace?tia de?in la moment sau au fost promova?i în cele mai înalte func?ii din stat, inclusiv în Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura General?, Consiliul Superior al Magistraturii ?i Curtea Constitu?ional?. Aceasta a fost f?cut? de aceea?i clas? politic? care a condamnat impunitatea ?i ?i-a asumat o politic? de „zero toleran??” împotriva relelor tratamente.

Vom asista în continuare institu?iile de stat de a implementa recomand?rile institu?iilor interna?ionale asumate în leg?tur? cu evenimentele din aprilie 2009 ?i angajamentele de reformare a sectorului justi?iei. Continuarea aplic?rii aresturilor la o rat? foarte înalt?, lipsa unui sistem medical independent, ac?iunile modeste de a îmbun?t??i condi?iile de deten?ie, aplicarea nejustificat? a mijloacelor speciale de for?ele de ordine ?i justi?ia selectiv?, alimenteaz? un sentiment c? eforturile depuse de stat pân? acum nu au avut un impact descurajant împotriva abuzurilor.

Organiza?iile semnatare:

Centrul de Resurse Juridice din Moldova,

Amnesty International Moldova ,

Asocia?ia „Promo-Lex”,

CRVT „Memoria”,

Veronica MIHAILOV, avocat?

Natalia MOLO?AG, avocat?,

Veaceslav ?URCAN, avocat,

Ambasada Drepturilor Omului,

Comunitatea „WatchDog.MD”,

Institutul pentru Dezvoltare ?i Ini?iative Sociale „Viitorul” (IDIS Viitorul),

Transparency International Moldova,

Olesea DORONCEANU, avocat?,

Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM),

Institutul de Politici Publice (IPP),

Centrul de Informa?ii GENDERDOC-M,

Terra-1530,

Foundation Est- European?,

Centrul National de Mediu,

A.O. BIOS,

Asocia?ia pentru Politica Extern? (APE),

Asocia?ia Presei Independente (API),

Institutul de Politici ?i Reforme Europene (IPRE),

Centrul de Informare in Domeniul Drepturilor Omului (CIDO),

Asocia?ia pentru Democra?ie Participativ? (ADEPT),

Centrul National al Romilor,

Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD).

This entry was posted on Sunday, April 7th, 2019 at 6:09 pm and is filed under News
You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Both comments and pings are currently closed.